

Cimkerc

JÓGYERMEKÉK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

TARTALOMJEGYZÉK:

A kis kukta. Cimkép	97
A baba olvas. Vers. Irta: Gara Ákos	98
A csillagok. Egy provenci juhász elbeszélése. Irta: Alphonse Daudet	98
A legjobb álom. Apró unokáinak meséli Elek nagyapó	100
Pinty urfi. Verselte: Benedek Elek	101
Tamás érdeklődik. Csevegés	101
Az én gazdagságom. Vers. Irta: Rácz Imre	103
Birtokháborítás. Kép	103
Szegény kicsi Jula. Mese. Irta: Berde Mária	104
Öcsike farsangi tréfája	106
A juhászbunda. Népdal	108
Kis-nagy ember. Mese. Irta: Dobai István	108
Egy szegény fiu története. Elbeszélés. VII. közle- mény. Irta: Dánielné Lengyel Laura	109
Elek nagyapó üzeni	111
Fejtörő	112

ÖCSIKE KÖNYVE

a „nadselü“ gondolatok első sorozata

IRTA: BENEDEK ELEK.
Csinos kemény kötésben ára 35 Lei.
A Cimbora előfizetőinek 26 Lei 25 b.
Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

A

gyermeknek legkedveltebb lapja, a

Cimbora

eddig az első betűtől az utolsóig olvasnivalót adott a gyermekeknek, mert a lapnak nem volt

hirdetése

A lap elterjedtségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy minden eltelt

hét

az olvasók táborának hatalmas növekedését jelenti. A lap kiadóhivatala most elhatározta, hogy a mai

napig

fennállott rendszert megváltoztatja és az Erdély-szerte elterjedt gyermeklapba, amelyet ma már minden gyermek a kezében

tart

hirdetéseket is vesz fel.

A Cimbora

tartalma ezzel nem fog kisebbedni, mert amilyen mértékben nő a lap

hirdetése

olyan mértékben nő annak terjedelme is.

A kereskedőknek

megfizethetetlen

értékű a Cimbora hirdetése, mert az egész Erdély, sőt a külföldi lakossága is olvassa.

RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR r.-t. CLUJ (KOLOZSVÁR)

GYÁRT ELSŐRENDÜ

GÉPSZIJAKAT

Gödörcserzés! Gyors leszállítás!
Garanciát vállalunk!

 Tartós és izléses cipők
a Halász Mór r.-t.-nél kaphatók Szatmáron!

TASNÁDY GYÖRGY

díszműlakatos

Careii-Mari (Nagykároly) Str. Vas.

Lucaciu (Majthényi-u.) 14. szám.

Készít mindennemű iparművészeti és díszmű tárgyakat, karos- és asztali lámpákat, villanycsillárokat, virág- és szalonzalkákat, írókészleteket, hamutartókat, művészi kivitelű bútort- és épületvasalásokat stb.

Elvállal bármiféle lakatos munkát, autogénhegesztést, gépek, csillárok, mindenféle fémtárgyak javítását, tisztítását és újraszínezését.

Rókát

és más szőrmét

felelősség mellett

fest az

UNIO

Kolozsváron.

Szűcsöknek
árkedvezmény!

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

A KIS KUKTA.

A BABA OLVAS.

Jaj, be pompás az a kis könyv,
Tarka-barka, képes,
Minden lapja, mint a páva,
Olyan cifra, ékes.

Egyik lapján kis madár van,
Bontogatja szárnyát,
Repül, repül messze földre,
Hol epedve várják.

Nézi, nézi a kis baba
S csodálkozik rajta:
Mi az, ami a madárkát
Olyan szépen hajtja.

Hej, ha ő is repülhetne,
Mint a kis madárka,
Szárnyra kelne, berepülne
Anyja két karjába!

Gara Ákos.

A csillagok.

— Egy provenci juhász elbeszélése. —

Irta: Alphonse Daudet.

Mikor a Luberonon őriztem a nyáját, hét-számra nem láttam egy élőlelket, egyedül voltam Labri kutyámmal és juhaimmal a legelőn. Néha arra ment az Ure-hegyi remete gyógyító füveket gyűjteni, vagy egy-egy piemonti szén-égető kormos képét láttam; de ezek együgyű emberek voltak, szavuk veszett a magánosság-tól, elment a kedvük a beszéd-től, s arról, amit lent a falvakban, vagy városokban beszéltek, nem tudtak semmit. Bizony, örültem is minden két hétben amikor hallottam a feljövő uton a majorunk öszvérének csengőit — hozta a két heti elemőzsiát — s láttam, hogy a hegyoldalon lassanként előkukkan a kis miaró (major-sági gyerek) fürkésző feje, vagy az öreg Norade néne piros főkötője. Elmeséltem, hogy mi hír van ott lent; a keresztelőket, az esküvőket; de arra voltam legjobban kíváncsi, hogy mi van Stéphanette kisasszonnyal, gazdám leányával, kinél szebb lány nem volt tiz határban sem. Nem mutattam nagy kíváncsiskodást s úgy tudakoltam ki, hogy volt-e sok mulatságon, estézésen, forgolódnak-e új udvarlók körülötte? És azoknak, akik kérdik, hogy mit érdekeltek ezek engem, szegény hegyi juhászt, azt mondom, hogy husz éves voltam és Stephanettenél szebbet nem láttam életemben.

Hát egy vasárnapon, amint vártam a két heti elemőzsiát, úgy esett, hogy nagyon késett. Reggel azt mondogattam: „A nagy mise miatt van”; azután délfelé nagy vihar kerekedett és azt gondoltam, hogy az öszvér nem tudott elindulni a rossz ut miatt. Végül három óra felé, hogy kitisztult az ég s a hegy ragyogott a víztől és a napsugártól, meghallottam a falevelek csengésén s a megdagadt patakok áradásán át az öszvér csengőit: oly vidáman, oly élénken csengtek, mint a husvétii harangok harsogása.

De nem a kis miaró, sem nem az öreg Norade vezette. Hanem... találjátok ki, hogy kicsoda!... a mi kisasszonyunk, gyermekek! Maga a mi kisasszonyunk ült a fűzfavessző kosarak közt, egyenesen, kipirultan a hegyi levegőtől s a vihar hűvösétől.

A kis miaró beteg volt, Norade néne szabadságon volt gyermekeinél. A szép Stéphanette mondta el ezeket, amint leszállt az öszvérről, és azt is, hogy azért késett, mert eltévesztette az utat; de vasárnapiasra kiöltözve, virágos szalagjával, lényes szoknyájával és csipkéivel inkább úgy látszott, hogy bálban késett, semmint hogy az utat kereste a cserjésben. Oh, a drága teremtés! Nem tudtam róla levenni a szememet. Igaz, hogy nem is láttam még ily közelről. Néha télen, amikor a nyajak lemennek a sikságra s én esténként a majorba mentem vacsorázni, sietve átment a szobán, de senkihez nem szólt a szolgálak közül, mindig rá-tartós, mindig egy kissé büszke volt. És most itt volt előttem, egyedül értem; nem kell ettől elvesztenie az embernek a fejét?

Stéphanette, miután kiszedte az elemőzsiát a kosárból, kíváncsian kezdett körülnézegetni. Kissé felemelte szép, ünneplő szoknyáját, hogy tönkre ne menjen s bejött a karámba; látni akarta a zúgot, ahol alszom, a báránybőrös szalma jászolt, a falra akasztott bundámat, botomat, parittyámat. Minden tetszett neki.

— Itt élsz hát, szegény juhász? Hogy unatkozhatol, mindig egyedül! Mit csinálsz? Mire gondolsz?...

„Magára, kisasszony”, ezt szerettem volna mondani s nem is hazudtam volna; de annyira zavarodott voltam, hogy egyetlen szót sem tudtam szólni. Azt hiszem, észrevette, s még kedve

telt a hamisnak abban, hogy tréfájával duplázza a szavamat:

– Ugye, néha eljön a kedvesed? – Bizonyosan az arany kecske Estérelle tündér ő, aki a hegyek ormán jár...

És ő maga látszott Estérelle tündérnek, amint beszélt velem hátrafordult fejjel, édes kacagással és sietve távozott; csak egy tünény volt látogatása.

– Isten veled, juhász.

– Isten áldja, kisasszony.

Már ment is; vitte üres kosarait.

Amint eltűnt a lejtő ösvényén, úgy éreztem, hogy az öszvér patái alól guruló kavicsok egyenként a szívemre esnek. Hallottam őket sokáig, sokáig; alkonyatig úgy maradtam, mintegy megbűvölten, moccani sem mertem, hogy álmodat el ne űzzem. Estefelé, amint a völgyek mélysége kékbe komorult s a juhok bégetve szorultak egymáshoz, hogy visszatérjenek a karámhoz, hallom, hogy valaki szólít a hegyoldalon. Hát a kisasszonyunkat látom; de nem kacagott, mint az előbb, hanem remegett a hidegtől, a félelemtől és attól, hogy átázott. Látszott, hogy lent, a hegyoldalon a vihartól megdagadt Sorgnehoz jutott, s hogy mindenáron tovább akart menni. Szinte belefulladt. Az volt a borzasztó, hogy ilyen későn már gondolni sem lehetett arra, hogy a majorba hazatér, mert egyedül nem találta volna meg a kisasszony az átvelést, én pedig nem hagyhattam a nyáját. Hogy a hegyen töltse az éjszakát, ez a gondolat bántotta, főleg amiatt, hogy övéi nyugtalankodnak. Én nyugtattam, amint tőlem tellett:

– Juliusban rövidek az éjszakák, kisasszony... Az egész csak egy rossz pillanat.

Gyorsan nagy tüzet raktam, hogy megszáritsa lábát s a Sorgneban átázott ruháját. Aztán tejet, sajtot tettem elé; de a szegény kicsi nem törődött sem a meleggel, sem az evéssel s amint láttam, hogy nagy könnyek jönnek a szemébe, nekem is kedvem lett volna sirni.

Ezalatt ránk telepedett az éjszaka. Nem maradt, csak a hegyek ormán a nap pora s nyugaton világosság pára. Azt akartam, hogy kisasszonyunk a karámba menjen feküdni. Friss szalmára vadonutuj bőrt teritettem, jóéjszakát kívántam s leültem az ajtó előtt...

Büszke voltam a gondolattól, hogy a karám egyik szögletében, közel a kíváncsi nyájhoz, mely nézi, hogyan alszik, fekszik az én őrizetemre bizva gazdám leánya, a legfehérebb és legdrágább bárány. Soha sem volt az ég oly mély s a csillagok sem ragyogtak oly fényesen... Egyszer csak nyílik a karám rácsajtaja s jön a szép Stéphanette. Nem tudott aludni. A juhok lészkelődtek, zörögtek a szalmával, bégettek álmukban. Inkább kijött a tűz mellé. Vállára teritettem hát kecskebőrömet, fellobbantottam a lángot és ültünk egymás mellett, szótlánul. Ha láttatok szép, csillagos éjszakát, tudjátok, hogy egy titokzatos világ ébred a magánosságban és

csendben, mikor alszunk. A források tisztábban csörgedeznek, a tavak színén apró lángok égnek. A hegy minden szelleme szabadon jár-ke; suhogás, észrevehetetlen zaj van a levegőben, mintha a galyak növését, a fű sarjadzását hallanók. A nappal az élete; de az éj a dolgok élete. Aki nem szokta meg, fél tőle... Kisasszonyunk is borzongott és a legkisebb zajra hozzám simult. Egyszer hosszú, panaszos kiáltás indult el a legalul csillogó tóból s szállt felénk, hullámozva. Ugyanabban a percben egy szép, hulló csillag suhant el a fejünk felett épen abban az irányban; mintha fényt vonszolt volna magával a panasz, melyet az imént hallottunk.

– Mi ez? – kérdezte suttogva Stéphanette.

– Egy lélek; most megy a paradicsomba, kisasszony – és keresztet vetettem.

Ő is vetett s egy pillanatig elgondolkozva nézett fel. Azután mondta:

– Hát igaz, juhász, hogy ti varázslók vagytok?

– Dehogy, kisasszonyom. De mi itt közelebb élünk a csillagokhoz, mi jobban tudjuk, hogy mi történik ott, mint a síkföldi emberek.

Fejét kezére támasztva, egyre az eget nézte. Olyan volt a kecskebőrben, mint egy kis mennyei pásztor.

– Milyen sok! Milyen szép! Ennyit még sohasem láttam... Tudod a nevüket, juhász?

– Hogyne, kisasszony... Nézze! Éppen a fejünk felett van Szent Jakab útja (Tejút). Franciaországból egyenesen Spanyolországba megy. Galíciai (spanyolországi tartomány) szent Jakab készítette, hogy utat mutasson a vitéz Nagy Károlynak, mikor háboruba ment a szaracénok ellen. Messzebb van a Lelkek szekere (Nagy Medve), négy ragyogó kerekével. Elöl megy a Három állat és ez a kicsi a harmadikkal szemben, a Kocsis. Látja köröskörül a hulló csillagzáport? Ezek a lelkek, amelyeket a jó Isten nem tűr a maga közelében. Egy kissé lentebb, ez a Gereblye vagy a Három király (Orim). Ez a mi óránk. Csak rápillantok s már tudom, hogy éjfél mult. Kissé lentebb, még mindig déli irányban, csillog a Milanói János, a csillagok gyertyája (Sirius). Erről a csillagról mit mesélnek a juhászok! Egy éjjel Milanói Jánost a Három királlyal és a Fiastyukkal (Pleviadok) együtt egyik csillagbarátnőjük mennyegzőjére hívta. Azt mondják, hogy a Fiastyúk sietve, elsőnek indult és fölfelé vette az útját. Nézze ott fent, egészen az ég mélyén. A Három király az alacsonyabb utnak vágott neki és utolérte, de ez a lusta Milanói János, aki jó sokáig aludt, bizony eléggé elmaradt és hogy megállítsa őket, dühében utánuk hajította a botját. Ezért hívják a Három királyt Milanói János botjának is. De a legszebb csillag, kisasszony, a mienk, a Pásztorcsillag, amely világít nekünk hajnalban, amikor kihajtuk a nyáját, este is, amikor hazatérünk. Magelonának, szép Magelonának is nevezzük, aki Provenci Péter (Saturnus)

után fut és egybekel vele minden hét esztendőben.

– Hogyan, juhász, hát a csillagok is házasodnak?

– Hogyne, kisasszony.

És amint magyarázgattam neki, hogy mi volt ez a házasság, éreztem, hogy valami könnyű és finom dolog érinti a vállamat. Alomtól elnyomott feje hajolt rám a szalagok, csipkék és hullámos haja simogató suhogásával. Így maradt, moccanás nélkül addig, míg az ég csillagai

halványodtak, sápadtak a felkelő naptól. Én, belül kissé zavarodva néztem, hogyan alszik, de szentül megóvott ez a tiszta éjszaka, amely csupa szép gondolatot fakasztott bennem. Körülöttünk a csillagok rótták csendes utjukat, engedelmesen, mint egy nagy nyáj és egy-egy pillanatban azt hittem, hogy a legszebb, legragyogóbb csillag eltévesztette az útját s az én vállamra borult aludni . . .

Franciából fordította: Nánay Béla.

A legjobb álmom.

– Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ. –

Hol volt, hol nem volt, de nem igen közel, se nem igen messze, volt egyszer egy ember – ej, dehogy egy ember! Három ember, három. Juhász volt az első, vadász a második, mesemondó a harmadik. Mit gondolt, mit nem ez a három ember, nem egyebet egy nagy semminél, elég az, hogy elindultak vándorolni, csupán azért, semmi másért, hogy világot lássanak s szemet széjjel táltsanak. Hát csak mentek, mendegéltek, közbe közbe üldögéltek, heverésztek, ettek, ittak, vigan voltak, aztán tovább kutyagoltak. Hej, Uram, Teremtőm, egyszer csak mit látnak! Szemet-száját táltnak! A szemüket meregetik, semmiképpen sem hihetik: sűrű erdő közepében, egymagában, bánatában, ott sétálgat egy liba!

– Ejnye de jó, cimborák! rikkant a vadász akkorát, hogy az erdő zengett, csengett, s nosza, nyomban célba veszi a libát. Szól a puska, nagyot durran, szegény liba vére csurran, egyszerűbe elterül, – eltalálta emberül!

Bezzeg, örült juhász, vadász, mesemondó, lesz most pompás vacsora, milyet nem ettek soha, s nem jön utána kontó, nem bizony! Tuskót, ágat összehordtak, meggujtották, a libát megkoppasztották, nyársra huzták s megsütötték ragyogásra, ropogásra.

– Bicskát elé! szólta a vadász, nélkülömben a juhász. Hej, de a mesemondónak nem volt ám bicskája s ily szókra nyílt szája:

– Várjatok csak cimborák! Ezt a pompás vacsorát ne együk meg mostan!

Három ember s egy liba, lesz még ebből galiba, mert hármunknak meg se kottyán. Azért hát én azt ajálom, fekdjünk le, aludjunk el, aztán reggel az álmunkat mondjuk el, s ki a legjobb álmot látja, száját nem hiába tátja: azé legyen a liba, s nem lesz köztünk galiba.

– Jó lesz biz' a, jó lesz biz' a! – mondá a vadász is, mondá a juhász is, s nosza, mindjárt lefeküdtek, elaludtak mind a hárman. Mit mondok, hogy mind a hárman? Elaludt a juhász, el a mesemondó, de nem ám a vadász, az egyezségbontó! S halljátok csak mit csinált! Mig a juhász s mesemondó jó hangosan hortyogott, bicskát elévette, a libát megette, meg ám egy falásig, aztán nagyot ásit, s elszundított legott.

Hajnalodott, kivirradott, a juhász felkászolódozott, fel ám a vadász is, a mesemondó is, s kérdezi a mesemondó:

– No, hadd hallom, mi álmot látatok?

Mondotta a huncfut vadász, az egyezségbontó:

– Először te mondd el. Te vagy mesemondó!

– Jól van, hát elmondom. Én azt álmodtam, hogy galambbá változtam s az égbe repültem. Mikor éppen odaértem az ég első kárpitjához, sok-sok angyalt láttam! Ott azonban meg nem álltam, tovább szálltam az ég másik kárpitjához, ott meg sok-sok lelket láttam, köztük öregapámét is, s lásd, itt vagyok mégis!

– Hát te juhász, mit láttál, add elé szaporán? kérdezte a mesemondó.

– Én meg mikor láttam, hogy lettél galambbá, változtam sólyommá, űzőbe vettelek s mert hogy éhes voltam, biz' én megettelek!

– Én meg, szolt a vadász, amikor láttam, hogy az égbe repültök, gondoltam magamban, vissza nem is jöttök, mig a világ-világ, s megettem a libát!

... Amig e mesét csináltam, közben el-elszundikáltam s én magam is álmodt láttam, de nem láttam egyebet: Gallér hijján köpenyeg, hazudtam, mert volt kinek!

PINTY URFI.

Pinty urfi hetyke, finom kis legény
Nincs párja néki a föld kerekén.
Mikor az uccán Pinty végig halad,
Utána szólnak: Jaj de szép alak!
Gyönyörű alak!

Pinty urfi könnyed és előkelő,
Tán mert agyában nincs egy csöpp velő.
A tanulásban szörnyen óvatos,
De a ruhája, hej! az divatos,
Juj, de divatos!

Pinty urfi már nem egyszer elhasalt,
Am a kabátja s nadrágja vasalt.
S szájacskájába – az csupa csoda,
A cigaretta hogy illik oda,
Hogy illik oda!

• S látnád két ujjá közt a pálcika
Mily könnyedén forog és játszik a'.
S üres fején a kalap mily suta,
Nevet az ucca: Ó, a kis buta!
Milyen kis buta!

Pinty urfi – ur lesz, ő szentül hiszi,
De én azt mondom: hiszi a piszi.
Ha úr nem lesz, hát, kérditek, mi lesz?
Munka nélkül, bizony, nagy semmi lesz.
Milyen semmi lesz!

B. E.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a varázslatról.)

I.

Tamás: Egy görög mesét olvastam és rögtön azokra a boszorkányokra gondoltam, akikről a multkor beszélgettünk. Az van a mesében, hogy egy varázsló asszony a görög király embereit sertésekké változtatta. A király hiába várta vissza őket. Maga indult felkeresésükre. Ő is megjárta volna, ha az egyik görög isten valamilyen szert nem adott volna neki. Ez a szer megtörte a varázsló erejét. Nemcsak a király menekült meg, hanem kényszerítette a varázslót, hogy társainak is adja vissza az emberi formát. Más mesékben is olvastam hasonló dolgokat. Arra kell gondolnom, hogy az emberek nagyon régen és talán mindenütt hittek a varázslatokban.

Apa: A varázslatokban csakugyan mindenütt hittek és hisznek még ma is. Az emberek szeretnek a csodás és érthetetlen dolgokon elálmélkodni. Te persze azt gondold, hogy minden varázsló becsapta a bámuló embereket, pedig gyakran műveltebb és tanultabb emberek a műveletlen és tudatlan előtt olyan dolgokat mutattak be, melyeket azok nem értettek. Aki többet tudott, mint a társai, könnyen varázsló hírébe keveredett. Embereket persze ők se tudtak állatokká változtatni, se állatokat emberekké, de csodásnak látszó dolgokat műveltek. A régi és az új világ között egyik nagy különbség az, hogy a régi világban a tudást megőrizték és nem terjesztették. Ha ma valamit felfedeznek, iskolákban és könyvekben sietnek megismertetni a többi emberekkel. Nem kell azonban azt hinned, hogy a régi világ varázslói mind becsületes, művelt emberek voltak. Nagyon sokan csak bolondították a népet, sőt néha maguk is hittek varázsserejükben. Különösen nagy szerepe volt varázslataikban a varázsvesszőnek.

Tamás: A varázsvesszőt magam is hallottam. Sőt képen is láttam. Ilyen van annak az istennek a kezében is, aki a szert átadta a görög királynak, hogy ne lehessen disznóvá átváltoztatni. A varázslók talán azt hitték, hogy a varázsvesszőben van az erejük?

Apa: Hogy a varázslók mit hittek, azt én nem tudom. Annyi bizonyos, hogy a varázsvessző használata nagyon régi. A különböző népeknél más-másképpen készítették. Egyik hagyomány szerint nem szabad egy szót se kiejteni akkor, mikor az ember a varázsvesszőért megy. Sőt jövet sem szabad beszélni. Eszerint a hagyomány szerint olyan fáról kell vágni, melyet az esti és reggeli nap sugarai beárnyoznak. Ruha nélkül kell érte menni és a hagyomány szerint karácsonykor. Bizony nem lehetett kellemes mulatság. Más hagyományok szerint másféle szabályok megtartására volt

szükség, ha azt akarták, hogy a vesszőnek ereje legyen. A görögök és rómaiak azt hitték, hogy segítségével az alvilágba, a lelkek országába is be lehet hatolni. Egy latin költő leírja, hogyan találta meg valaki a varázsvessőt. Szerinte, el volt rejtve az erdőben. Nem lehetett válogatni, hanem meg kellett találni az erdőben azt a fát, melyen volt egy aranyág. Nem törhette le csak olyan ember, akit az istenek felhatalmaztak rá. Különbön minden erőszaknak ellenállott. A legtöbb népnél azonban lehetett ágat vágni más fákrol is.

Tamás: Milyen fákról vágtak vesszőt?

Apa: A különböző korok és népek szerint más-más fának tulajdonították a csodás erőt. Változott a vessző alakja is, szinte azt mondhatnánk, hogy ahány nép, annyiféle szokás volt. Legtöbb helyt a mogyoróbokorról, fűzfáról, vagy kőrisfáról vágott vesszőnek tulajdonították csodás erőt, ha bizonyos szertartás szerint történt a lemetzés. Használtak egyenes ágat is, de még gyakrabban olyat, amely elágazott két részre. A két ágat két kézbe vették, meghajlították és elindultak vagyont szerezni. A pénz a régi embereket éppen úgy nyugtalanította, csábította, mint a maiakat.

Tamás: Hogyan akartak a varázsvesszővel vagyont gyűjteni? Talán úgy érted, hogy mutatóványokat rendeztek és pénzt kaptak érte.

Apa: Ez csak az egyik módja a pénzszerzésnek. Biztos ugyan, mert az emberek hiszékenységére van építve, de nagyon közönséges és egyszerű. Ha már kézben van a varázsvessző, a tulajdonos arról álmodozott, hogy egyszerre végtelen nagymennyiségű kincset szerezzen. Elindult tehát a nemes fémek felkutatására. Azt hitte, hogy a vessző jelezni fogja, hol van arany vagy ezüst elásva. Sokan belebolondultak az aranykeresésbe. A vessző ugyanis nem mutatta a kincs helyét. Ők azt hitték, hogy megrázkódik a kezükben a vessző, ha a nemes fémhez közelítenek.

Tamás: Most egy különös dolog jutott az eszembe. Hallottam egyszer, hogy ti a forráskutatásokról beszélgettetek. Nem olyanok ezek a forráskutatók, mint az aranykeresők? Ha jól emlékszem, azt mondtátok, hogy ezek is vesszőt tartanak a kezükben.

Apa: A forráskutatókról nem szívesen beszéltek, mert én csak olyan dolgot szeretek neked mondani, ami már tisztázva van.

Tamás: Csak nem hiszel abban, hogy a vessző megérzi, ha víz van a föld belsejében?

Apa: A vesszőben nem hiszek, fiam. A vessző nem érez meg semmit. De nem tartom lehetetlennek, hogy az ember megérzi. Legalább is arra mutat az, hogy a forráskutatók utasítása alapján vizet több ízben találtak. Nálunk nem volna benne semmi különös, mert szinte mindenütt találnak vizet, ahol leásnak. Vannak azonban olyan területek, ahol ritka és becses a víz. A forráskutatók ilyen területeken is rá-

mutattak, hol kell leásni a régen keresett víz után.

Tamás: Én nem tudok abban hinni, hogy az ember megérzi a vizet.

Apa: Én nem biztatlak arra, hogy higgyél benne, bár többször mondtam már neked, hogy kár mindig hitetlenkedni. A magam részéről nem látok semmi lehetetlent abban, hogy valaki megérzi a vizet. Bizonyos állatok megérzik a vihar közeledtét. Nem jösthetségük van nekik, csak a levegőben levő sok vízpára és más jelenségek hatással vannak rájuk. Bizonyos betegségekben szenvedő emberek szintén megérzik az időváltozást. Mielőtt mi valamit éreznénk, az ő érzékeny szervezetük már fel fogja azokat a dolgokat, melyek az időváltozást előidézik vagy megelőzik. Miért tartod lehetetlennek azt, hogy egyes emberek megérzik a földbe rejtett víz közellétét? Jól jegyezd meg, amit mondom! Én nem állítom ezt neked, de figyelmeztetek arra, hogy eddigi tudásunkban nem szabad elbizakodni. Sok olyan dolog van a világon, ami még ismeretlen előttünk.

Tamás: Csak kincskeresésre használták a varázsvesszőt?

Apa: Jó volt az sok minden ellen. Az az ember tudatlanságában azt hitte, hogy isteni erő van abban a vesszőben. Sőt sokan ma is nagy erőt tulajdonítanak neki.

Leggyakrabban tolvajok leleplezésére használták. Ha a gazda gyanakodott cselédeire, maga köré gyűjtötte őket. Mielőtt a vessző a kezében valamilyen irányba tolódott, megvolt a tolvaj. Nem is olyan rossz módszer! Az összegyűjtött babonás emberek áhíatosan és reszketve vártak, mire fog mutatni a vessző. Ha a gazda gyanakodott valakire, arra felé irányította egyik ágát. A bűnös ijedtében mindent bevallott. Ha nem volt egyikre se különös gyanuja a gazdának, nem kellett mást csinálnia, mint figyelnie. Míg a vesszővel foglalkozott, lopva vizsgálhatta cselédei arcát. A bűnös nyugtalankodásával és félelmével könnyen elárulhatta magát. Ha a vessző nem is fedezte fel a tolvajt, a vessző segítségével gyakran le lehetett leplezni. Ugy-e nem is volt ez olyan rossz találmány?

Az azonban már igazán bolondság volt, amikor távollevő embereket akartak vele megbüntetni. Ilyenkor egy ruhát vagy ruhadarabot vertek és közben annak a nevére emlegették, kinek az ütést szánták. A boszorkányokat is veréssel kényszerítették, hogy az állatokat vagy a házat ne rontsák tovább. Persze, csak olyankor, amikor ismeretlen volt a boszorkány. Ez pedig gyakran volt. Ha megbetegedett a családban valaki, vagy valamelyik házi állatnak baja történt, készen voltak a váddal, hogy boszorkányrontás történt. Természetesen, meg kellett büntetni a gonosz boszorkányt és kényszeríteni arra, hogy szüntesse meg a rontást. Egyszerűen megverték. Minthogy azonban ők nem találták

meg, jó volt a varázsvessző. Többféleképen használták boszorkányverésre. A legegyszerűbb mód volt, hogy egy zsákot valamivel megtöltöttek s a teli zsákot jól elverték. Azt hitték, hogy az ismeretlen boszorkány valahol jajgat és megszünteti a rontást, mert menekülni akar a fájdalomtól.

Tamás: Nagyon csodálkozom az emberek ostobaságán, de azért tetszik nekem ez a varázsvessző. Azt hiszem, apus, jól esik az embernek, ha megverhet valakit, amikor bosszusága van.

Apa: Erre nagyon jó volt. Az ember mindig mást okol a maga bajáért. Ha a bajba jutott emberek képzeletben jól elverték valakit, megnyugodtak. Jól esett nekik a bosszuállás. Ha nagyon haragudtak, jó hosszú mogyorópalcát vágtak s azzal verekedtek. Ezt már nem is az Isten nevében, hanem az ördög nevében cselekedték.

Annyira hittek a boszorkányokban, hogy kevésnek tartották a varázsvesszőt a védekezésre. Egész sereg más eszközüik is volt, hogy az ördögi erők ellen védekezzenek. Különösen növények-, vagy növényi nedvekből készített anyagok tartották távol hitük szerint a varázslatot.

Tamás: Ugy szeretném, ha ezekről még valamit mondanál.

Apa: Majd legközelebb, fiam. Egyszerre elég volt, mert még boszorkányokkal álmodol.

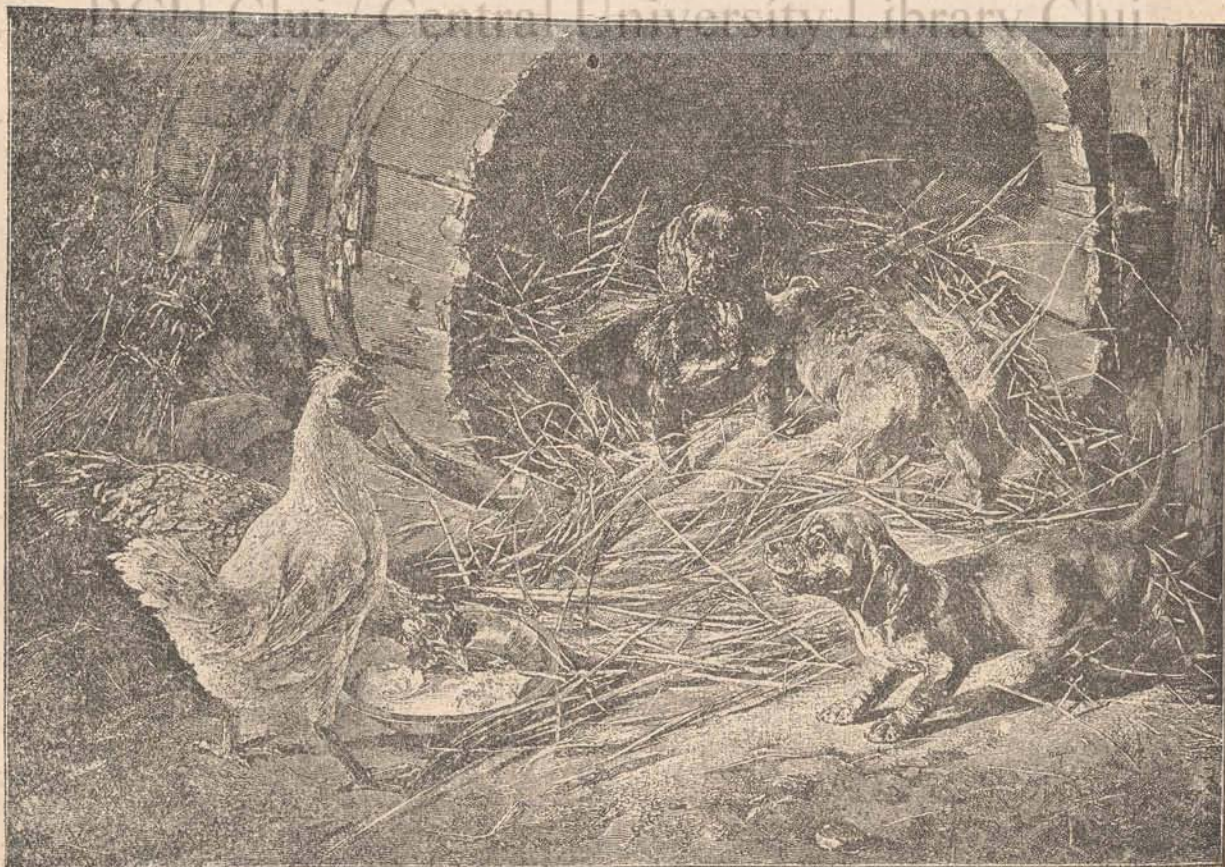
Az én gazdagságom.

Szegény vagyok, de a lelkem gazdag,
Mint cséplésre összehordott asztag:
Telt kalászkok — arany-rónán termett —
Tetszetősek igaz szívnek, szemnek.

Földi kincsem nincs; de nincs is vágya,
Nem élek én földi kincsre vágyva.
Gazdagságom kincses szívem nékem:
Szív-szeretet, lelki-béke ékem!

De nem! mégis nekem is van kincsem:
Ilyen drága, ó! senkinek nincsen!
Édesanyám, édesapám ének,
S ők nekem minden kincssel felérnek.

Rácz Imre.

Birtokháborítás.

Szegény kicsi Jula.

— Irta: Berde Mária. —

A hegység fenyegetően hajolt a falu fölé: a házak tán örök féltükben huzták be szalmafedelüket egész a homlokukba, alázattal pislantva a kereken betapasztott ablakszemükön keresztül, mintha éjjel-nappal a hegy felé huzódó, talpalatig megművelt soványka krumpli meg mákföldekért rimánkodnának: csapós hegyivíz, odvakból lehelő jégfuvallás el ne sodorja-seperje. Isten szűk marokkal mért, a természet erőinek alakjában bujkáló gonosz pedig nagy hatalommal pusztított: nem csoda, ha mennyei és földi titkos hatalmaknak egyként fejthajtottak itt a népek...

A tavasz erre későn, felejtkezve, hanyagul érkezett, májusig is foszladozni hagyta az északos helyeken a tél fehér rongyait. Ha az asszonyok a tavaszi madár füttyére letették a fonást és a kertbe fordultak ki: a férfínép baltával vonult fel az erdőbe; halk kattogás ümmögött le onnan aztán és a gyermekek egész nap lesték: mikor jő meg a Szurdukvizén az első usztatott fenyőfa. Juniusra kivirult a mák, a falu felvette ünneplőjét. Rózsaszínlila tengerbe süppedtek a barnácska házak, s ha a szél megindult, rózsaszínlila szíromzárpor kerekedett felbük.

Egyéb virág nem igen nyílt: egy-két mályva az ereszek alatt, sárga viola, szagos mászkáta az ablakdeszkákon... A munka és a föld a krumplinak, a kukoricának meg a máknak kellett. Csak egyetlen kunyhó előtt nyílt ki — honnan kerülhetett? — nyár derekán néhány tulkarcsu, tuláttetsző fehér lilium. Ez a liliumos kunyhó egyébként is valami felsőbb és titkos pártfogás alatt állt — a közhit szerint arra vitt a tündérek útja, olykor a Szurdukba járván éjjelente megfürdeni. Pedig a kunyhót ugyan szegény nép lakta: szegényebb valamennyinél; egy öreg, töpörödött anyóka, meg az unokája. Az erdő tartotta őket. Az árnyas, zengő-rengő, páfránysűrű vadon adott hármuknak — mert volt egy kecskéjük is — füvet a jászolba, galyat a tűzhelyre, vadalmát, vackort az aszaló deszkákra. Egész nyáron át terülj-terüljt játszott érettük: kezdte az édes barabollyal, amit a földből kellett kikaparni, folytatta kék, zöld, fehér meg piros hátú gonmbával, ami a lábosba került. A barna kenyérgombát nyersen is megették: édes volt és tej csurgott belőle; a nagy hiribiket felfűzve aszalgatták a tűzhely felett. — Az irtások illatos eperrel, kásás galagonyával, a sűrűség bibormálnával, kéklő szederrel és késő őszön, harkálykopácsoláskor, hamvas meg piros áfonyával terült; végül a kökényszüret befejezte a nyár pazar kedvét. Az erdő volt a nyári Gondviselés.

Őszönte Orsolya anyó mákot törni, krumplit ázni járt a gazdagok két-három holdjaira. Ez kedves idő volt: a gyermekek tüzet raktak a

földek végén, a szénre egy-egy éretlenül maradt kukoricacsövet dobtak, csemegének; később a mákfejtés, kukorica morzsolás jött, lobogós pitvartűznél, kápráztató meseszó mellett. Ilyenkorra már a tova százesztendő Ágota is a faluba érkezett nyári viskójából.

Ágota nénőt is úgy félig-meddig az erdő tartotta. Hanem egyéb is. Apja, az öreg pakulár valaha kint lakott a hegység kopaszodó lábánál, leányára egy kis nyári kunyhót, a vidék összes titkait, babonáit és a gyógyítási tudományát hagyta. Jó örökség volt: meg lehetett holtig élni belőle. A kilencvenkilencszer visszafelé merített Szurdukvizbe kilencvenkilenc nyirfavesszőt főzve, meg volt a szárazbetegségtől való fürdő; a vízbedobott széndarabbal irt kereszt a homlokokon a szemveréstől tett jót; a gyermekek éhnyála sebet forrasztott; a talált sarló learatta a szemről az árpát; a keresetlen csont kikente a csúzt a lábból, derékből; az istállóra tűzött lókoponya szomszédba üzte a ragályt... a „kuruzskuruzs” ráolvasással főzött zsálya, bodza, hársfa és más főzetek, borjuinból szárított, tört hajtővesztők, petrezselyemgyökérből főtt szeplővizek az öreg Ágota kunyhójába sok embert, sok mákot, kukoricát hajtottak. Ágota nő mindenre tudott tanácsot adni: még azt is tudta, amit soha senki, hogyan lehet lányból fiút, fiúból leányt csinálni: csak a szivárványon kell átbujtatni a kisedet. Kezének hatalma átnyult a tulvilágba: tenni tudott a halottak nyugalmáról is; a nyugtalan elköltöztek sirjára kalácsot és bort vitetett.

Ágota nő téli a faluba költözött egy ányághoz és sorba járta a betakarításokat, fosztókákat. Nem azért, hogy dolgozzék, hanem hogy megélhessen. Meséi alatt a gyermekek összébb huzódtak és riadtan tekingettek a sötétbe, mert a mesékben sorban vonultak el a környék titokzatos szellemei: a hegységen főtt nyujtózó, szürkeszakállas felhőkirály, aki a záport és szelet önti; a völgyekben holdfénynél a Szurduk felé fellebegő ködruhás fehérember, akit meglátni halált jelent, s akit ép ezért jószerint még senki meg nem nézett; aztán a reccsenő ágak közt csörtető láncos kisértet, a tejet vérré, a vért vízzé rontó sánta lidérc és a vakszemű földikutya, akinek feljárása a földindulást hozza hirül. Mert a földikutya vájta ut egyenest a világot hátánhordó elefántig vezet, mely elefánt egy cethalon, s ez ismét egy más szörnyetegen áll. Mikor pedig e szörnyek valamelyike egy oldalról a másra fordul, akkor támad a földindulás; a földikutya pediglen előre látja a szörnyetegen nyugtalanságát. Ágota olykor a falu egy-két emberét is beleszötte a meséibe: akik éjjelente cigánykereket hányva farkassá változnak... Többet is tudna erről, mert bizony ő látta is egynek a foga között a kádárék Ticája

piros kötényének foszlányát: akit azelőtt este egy farkaskutya letépett az erdőszélen hazajövet.

De voltak Ágotának szelidebb meséi is és volt egy, amit százszor el lehetett hallgatni: ez pedig az Avascsúcs alatti sziklakapuról szólt. Ez a szép, hatszögű bazaltsipokból tornyadozó kapu egyenes bejáratul Tündérországba vezetett és aki pünkösztájt, kökényviruláskor, meszsziről nézte, az látta is, hogy a tündérlányok olykor ki-kiteregették felibe hófehérre mosott ingecskeiket. Ágota nénő azt is tudta, hogy a kapu minden százestendőben egyszer megnyílt, hogy egy esztendőre egy földi gyermeket beeressen. De annak aztán sok bibije volt: elsőben is a gyermeknek teljes ártatlannak kellett lennie.

– Mert – mondogatta – én tudom még, amit már senki se tud, s amit én apám után tudok, aki meg a nagyapjától vette volt, hogy amikor az ő idejében elkövetkezett a megnyílás ideje, hát meg is nyílt ám a kapu. Az úgy volt, hogy egy báránka jó kis leány, akit a hegyekre indultában ott ért az éj, lefeküdt a kapualjba aludni. Másnap reggel csak a rongyos kis gunyáját lelék ott; ejsze, hogy a tündérnép nem eresztette maga közibe azon rongyosan és már idekívül felöltöztette. Nem is került soha vissza, bizonyára megszánták odafele – merthogy kegyetlen mostohája volt, aki késő estennek küldte zsendicéért az esztenákhoz – s aztán odafogták mindörökre Tündérországba. Az anyja ugyan nem is ütötte a nyomát.

A gazda fia, akinek dolgoztak, s aki Bergengóciában volt katona, közbeszólt:

– Hanem a papunk kiolvasta ám egy régi matrikulából, Ágota nénő, hogy negyven év múlva a faluba egy viharverte vénasszony vetődött holtbetegen, ringyongyosan, s hogy halálán – egy pajtában halódott – azt beszélte félre, hogy őt ebből a faluból rabolták el és ezért ide jött meghalni. Ekkor vallotta be egy öregedő gazda, hogy ő egyszer – jó harmincöt éve – látta is, – dehát nem hitt a szemének – a leánykát vására menet egy cigánykordén, afféle szemfényvesztő, kártyavető nép között... Az akkori pap, aki ezeket a matrikulába felvette, bebizonyítottak írja az egészet, úgy, hogy a falu nyakába szakadt az eltemettetés. Hát mondja, Ágota anyó, megkövetem, mit szól kied ehhez?

Az öreg asszony idáig furán mosolygott.

– Hát, te fiam, mit szólsz ahhoz, ami most lesz száz esztendeje történt, s amiről mindenünk öregszüléje emlékezett? Hogy mikor legutoljára jött ideje a megnyílásnak, egy felfuvalkodott gazdaleányt, ki is küldtek a szülei a Tündérkapuba. Hát éjjel nagy földindulás támadt, s reggelre ott lelék a gyermeket: egy kőgerenda leütötte. Világéletére boldogtalanforma maradt. Akkor világosodott ki az is, hogy azelőtti nagypénteken elkergetett egy öregasszonyt a kapualjból, ahová azt a havas-

eső beűzte. És oda merte vinni arcát a Tündérkapuba! Persze, a zsigori anyja meg apja azt remélték, majd hoz valami gyöngyöt, drága tallérocskát! Hát ez pedig nem szófia beszéd, kérdd csak meg az öregeket.

– De, Ágota nénő, – a fiu inkább évődött, mint hitetlenkedett – hiszen tavalyra is mondta már a százestendőt s a falut úgy felbolydította, hogy a dolog a papunk fülébe ment. Igaz-é, hogy ő Péter–Pál utáni holdtöltekor kiment kiaddal megmutatni, hegy az egész csak mese?

A pap említésre Ágota kicsit nekipirult, a zavartól, vagy méltatlankodástól?

– Galambom, igaz, hogy a kapu nem nyílt meg, de nem is nyílt. Először is: mert ha a pap szent is, se nekem, se neki a kapu meg nem nyílik. Nekem azért, mert nem vagyok ártatlan, neki azért, mert ő nem hisz benne szentül. Aztán pedig, s ez a fő, azt hiszem, az esztendőt is eltévesztettem. Mert hogy csak a jövő nyáron... dehát jobb, ha nem is szólok. Az újévben, vagy azután, vagy mégazután!

– No, én is amondó vagyok, jobb, ha nem mondja bizonyosra. Mert még tán újra kiviszik kiedet a kapuba éjszakázni.

És a legény nevetett. Ágota meg volt sértődve, mert először fujt rá falujabeli parasztszájából ilyen szél. Megborzongott. Valami távoli vihart hallott ki belőle, mely a jövő évben elsepri az ő világát.

– Nagyon megokosodtál te odakint Bergengóciában, – szólt és aztán nagy hallgatásba esett.

Mig ez folyt, a szorgos kezek csak tovább bontották a halmozott mákfejet és pergő mákszemek, zörgő mákhéjak belemuzsikáltak a beszédbe. Hüvös őszvégre járt: a gazdag Bondáék pitvarában, lobogós szabadtűznél folyt a munka.

A liliomoskunyhóbeli Jula nagy, tágranyilt szemmel bámult bele Ágota meséjébe. Vézna, hallgató lányka volt ez a kicsi Jula, mint minden öregember és nyomoruság nevelte gyermek. A faluba csak néha, csak nagyanyóval járt ki, a többi gyermektől félt, mert mindenkinél szegényebbnek tudta magát. A kis fiukat messzi elkerülte, csupa madárkinzó, leánykahajcibáló gonoszt látott bennük. Ágota nénőt mint az orákulumot hallgatta. A gyermek lelke mindig szomjas volt, maga se tudta, mire; csak azt tudta, hogy az Ágota meséi otlogatták a benne égő néma szomjuságot, nem ugyan mint a zápor-eső, hanem mint a harmat.

Amikor a munka – éjfél felé – befejeződött és a két véka kifejlett mákért a néhány fertályka magukét megkapva hazafelé ballagtak a csipős októberben, Orsolya anyó megelégedve tervezgetett.

– Most már meglesz a mézesmákos málé minden vasárnapra!

Kicsi Jula összerezent.

– Nagyanyó, – mondta valami érthet-

len összefüggésben – mi az, hogy ártatlan valaki?

– Hát akinek nincs semmi büne.

A gyermek elmerengett.

– Nagyanyó, – szólalt meg aztán – nekem vannak bűneim?

– Mindenkinek, fiam, a világon.

– Nem lehet tőlük megszabadulni?

– Hogyne. Ha megvezeckünk értük.
– Hogy kell azt, nagyanyóka?
– Hát, hogy amiben vétettél, azt jóra teszed tiszszeresen.

A gyermek fölkapta fejét, kis kezét, mint aki ért. Többet nem is szól. Dideregve szedte lábát, észre is alig vette, mikorra hazaértek.

(Folytatása következik.)

Öcsike farsangi tréfája.

Mindennap halomszámra jönnek a levelek, mind azt írják az unokáim, hogy mennyire szeretnének Öcsikével megismerkedni. Most meg azt hallom Öcsike anyuskájától, hogy mégis csak akadt egy fiú a világon, aki sehogysem akart megismerkedni az ő „drágaságával”. Ezt a fiút Palinak hívták, második elemibe járt, igen-igen jó tanuló volt és büszkélkedett az egyeseivel. Mikor a mamája el akarta vinni Öcsikéékhez, mindjárt mondta:

– Én komoly fiú vagyok, legkülömb tanuló a második á-ban. Én nem barátkozom ilyen pajkos kölyökkel. Majd, hogy még velem is valami gonosz tréfát csináljon!

Hanem hát egyszer mégsem kerülhette el, hogy Öcsikével megismerkedjék. A szülei jó

Első nap nem történt semmi különös: Palika eljátszott a házigazdáival, de minden szava, minden mozdulata azt mutatta, hogy erősen lenézi ezeket a pockokat.

Második nap délelőtt iskolában volt. Ebédnél egy pillanatra sem hallgatott el, folyvást arról beszélt, milyen okosan felelt a tanító bácsi kérdéseire. Közben gőgösen nézett Öcsikére: ezt csináld utánam, pupák!

Ebéd után nem akart játszani a gyerekekkel, hanem lefeküdt aludni, mint a felnőttek szoktak. Öcsire és Andrisra ráparancsolt az anyuskájuk, hogy ne zavarják a vendég álmát.

Hát Öcsi meg Andris nem is zavarták meg Palika édes szunnyadását. Öcsi félrehívta Andrist és suttogva szólt hozzá:

– Te, Andris! Van nekem egy ...

– Nadselü gondolatod.

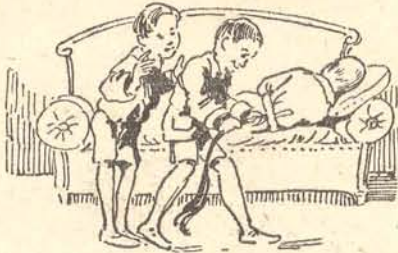
– Ej, ne szakíts félbe. Nem nadselü gondolatom van, hanem – ördögfarkam.

– Micsodád?

Ördögfarkam. Emlékszel a Gyurka ördögruhájára, amit a gyerek-álarcosbálon viselt?

– Emlékszem hát.

– Elkértem tőle az ördögfarkat. Gyurka nem olyan gőgös, mint ez az utálatos Pali. Két gombért, meg egy szép üveggolyóért nekem adta.

barátságban voltak Öcsike szüleivel, s mikor valami fontos dolog miatt néhány napra el kellett utazniok, Öcsikéékhez küldték Palikát, hogy egyedül ne maradjon odahaza.

– No, hát te vagy az a híres Öcsi? –

ezzel köszöntött be Palika vendéglátó gazdáihoz.

– Sokat hallottam már rólad, tudom, hogy sok embert megtréfáltál életedben. No, de az én eszemen nem jársz túl. Én a legjobb tanuló vagyok a második á-ban, te meg olvasni sem tudsz még, te pocok.

Hát Öcsike igen szelid, jószívű fiú, de erre a beköszöntőre felforrott még az ő galamb epéje is.

– Hiszen csak ne volnál vendég, – mondotta – majd megmutatnám neked, pocok vagyok-e vagy sem!

Közben pedig már forralta is buksijában a nadselünél-nadselübb gondolatokat: hogyan tréfálja meg ezt a hiú másodistát, de úgy, hogy az egész világ kacagjon rajta.

De minek neked az ördögfarkok?

– Most jön a nadselü gondolat. Ha nem szakítottál volna félbe, már tudnád. Ezt a farkat odatüzsük Pali nadrágjára. Most, amíg alszik. Azstán, ha sétálni megy ...

Andris olyan hangosan elnevette magát, hogy szinte fölébresztette Palit. No, de szerencsére Pali oly édesen álmodott pompás felele-

teiről, hogy még ez a hangos nevetés sem zavarta meg az álmát.

– Ez lesz aztán a farsangi tréfa! – mondta

Andris, aki sok mindent el szokott lesni a felnőttek beszélgetéséből.

– Hát legyen farsangi tréfa, – mondta Öcsike – nem tudtam, hogy így is hívják a nadselü gondolatot.

Azzal úgy tett, amint elébb mondotta: szép csendesen, lábujjhegyen odalopódzott az alvó Palikához, s egy biztosítófével olyan ügyesen nadrágjához erősítette az ördögfarkat, hogy csupa csuda!

Leültek a szoba sarkában és kuncogva várták Pali ébredését. Négy óratájban végre mozgólódni kezdett. Felkelt a divánról, nagyot ásított, kinyújtózkodott, megropogtatta a derekát s csak akkor vette észre – nem ám ördögfarkat, hanem Andrist meg Öcsikét.

– Most sétálni megyek, – mondta büszkén. – Ne haragudjatok, hogy nem viszlek magammal, dehát végre is nem lehetek együtt egész nap...

Azt akarta mondani: ilyen pocokkal – de meggondolta a dolgot. Mégsem gorombászkodhatik a vendéglátó gazdáival. Hát csak ennyit mondott:

– Ilyen kis fiukkal.

Öcsi meg Andris nem bánták, akármit mond is, csak menjen. Messziről követték az utcán. Ment, ment nagy büszkén, magasan hordva az orrát. Kezében könyvet tartott: hadd lássa a világ, hogy nem afféle kis pocok ő, aki még olvasni sem tud.

Hát a „világ“, azaz, hogy az utcán járókelő gyerekek észre is vették, hogy valami különös teremtes lépked el mellettük. Egyre többen szegődtek a nyomába. Kacagtak, kiáltottak – hanem

Pali kutyába se vette őket, hátra nem fordult volna a világ minden kincséért sem.

– Pockok, – gondolta magában.

De valami mégis csak szeget ütött a fejébe. Mit is kiáltanak ezek a pockok? – Ördög, ördög, hosszúfarku ördög! – Mi lehet ez? Kinek mondják ezt?

Végre mégsem tudta megállani, hogy meg ne forduljon. Majd elszédült, mikor meglátta, hogy büszke lépkedése közben egy valóságos ördögfarkat hurcolt maga után... Hát ezért nevettek rajta, ezért kiáltottak utána! A második á legjobb tanulója után, ezek a pockok!

– Takarodjatok! – kiáltott rájuk. És nagy ügyyel-bajjal leszedte ruhájáról az ördögfarkat. Az összesereglett „pockoknak“ eszük ágában sem volt, hogy eltakarodjanak. Nagy gyönyörűséggel nézték, hogyan indul hazafelé, kezében a leszedett ördögfarokkal. Már nem hordta olyan magasan az orrát.

– Ezt csak Öcsi eszelhette ki, – gondolta magában. – Megállj, te pocok! Ezt nem viszed el szárazon! Majd kigondolok valamit én is!

... Azóta is gondolkozik.

*Idegen földre ne siess,
Hogyha hazádban megélhatsz;
Idegennek, jövővénynek
Nincsen becsüje szegénynek.*

(Népdal.)

A JUHÁSZBUNDA.

Kifordítom, befordítom,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Leteritem a bundámat,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Ha megázik is a bunda,
Mégis bunda s bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Hogyha rongyos is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

(Népdal.)

Kis-nagy ember.

(Mese.)

— Irta: Dobai István. —

Volt egyszer egy igen ügyes kis fiú, aki mindig nagy akart lenni. Sok játéka volt, de ő sohasem játszott velük, mert nagy embernek gondolta magát. Ugy képzelte, hogy ő már akkora, mint az apja; hogy neki az élet komoly dolgaival kell törődnie és nem a játékkal. Az anyja sokat pirongatta ezért, de hiába. Vett neki új játékokat, mert azt hitte, hogy a régieket már megunta. Megfigyelte, hogy mivel játszanak a szomszéd gyermekek legszivesebben és azokat a játékokat vette meg a fiának. De az anyának minden kísérlete hiábavaló volt, mert a kis fiú az új játékokkal sem játszott. Ekkor aztán szomorúan mondta neki az anyja:

— Hadd el, fiam a komolykodást, mert még el fog jönni az ideje, amikor játszanál s nem lehet!

A kis fiú nem hallgatott az anyjára, hanem megmaradt komolykodónak, nagyoskodónak, amiért az ismerősök elnevezték kis-nagy embernek. A fiúcskának igen tetszett ez a név és büszke is volt rá.

Egyszer csak iskolába vitték a kisfiút, de ő nem maradt ott, bármennyire is marasztalták. Igérték neki lovacskát, mézespogácsát, törpét, mackót és tudom is én, még mit, de ő nem maradt ott. Folyton azt mondta, hogy ő már nagy ember és a nagy embereknek nem kell iskolába járniok.

— De, fiacskám, — mondta a tanító — a nagy emberek tudnak írni és olvasni, de te nem tudsz, jöjj hát az iskolába és tanulj, hogy tudjál mindent, mint a nagy emberek.

— Én már tudok mindent, — válaszolta hetykén a kis-nagy ember.

És valóban tudott is mindent a maga módja szerint. Papirost vett elő és teleírta sajátos szarkalábaival, de senki sem tudta elolvasni írka-firkáját. Könyvet vett elő és olvasott, még akkor is olvasott, ha fordítva tartotta a könyvet, de senki sem értette meg olvasását.

Vásárkor, mivel sok vásárló embert látott, egy csomó pénzt vett ki a szekrényből és elment vásárolni. Mindent megvett, amit csak látott. Egyszer csak találkozik a nagybácsijával, aki ijedten szaladt hozzá, hogy vigye haza, mert azt hitte, hogy elveszett a nagy néparadatban, de a kis-nagy ember szabadkozott:

— Én nem veszem el, nagybácsi. Nem látod, hogy én nagy ember vagyok és vásárolni valóim vannak?

A nagybácsi nem hallgatott a kis-nagy emberre, hanem hazavitte és bezárta a házba, nehogy újra megszökjék.

Nemsokára az az eszméje támadt, hogy házasodjék meg, mert ő már nagy ember. Természetesen, mindenki kacagott rajta és nem is akadt lány, aki feleségül

ment volna hozzá. Hosszu ideig keresett feleséget, de hiába. Már nagyra nőtt és még mindig nőtlen volt, mert most már azért nem ment senki feleségül hozzá, mert nem tudott irni, olvasni, nem tudott dolgozni. Mert amiről ő azt hitte gyermekkorában, hogy komoly dolog, az mind hiabavaló számárság volt.

Telt, mult az idő, a kis-nagy ember már öregedni kezdett és most, amikor már öreg volt, azt érezte, hogy játszania kellene a gyermekekkel, hisz ő sohasem játszott. Elment hát a kis gyermekekhez és kérte őket, hogy játszodjanak vele is. A kis gyermekek jól mulattak ezen a fura kérésen, de megengedték neki, hogy velük játszodhassék és elnevezték nagy-kicsi embernek. A nagy-kicsi ember boldog volt, hogy most már játszodhatik, de boldogsága nem tartott sokáig, mert a gyermekek fogócskázni kezdtek. A nagy-kis ember lett a fogó. A gyermekek vígan per-

dültek szerteszét az udvarban, de a nagy-kicsi ember nem tudta egyiket sem megfogni, mert ő már öreg volt: a lába nem bírta nehéz testét és összeesett. A gyermekek erre nagy hahotázásba törtek ki és gúnyosan mondogatták neki:

— Nagy-kicsi ember, nem neked való a játék! . . .

A nagy-kicsi ember bárgyúan nézett maga köré, majd keservesen sirni kezdett és zokogva mondta:

— Mig gyermek voltam, nagy akartam lenni, de nem lehettem igazi nagy ember és most gyermek szeretnék lenni, de már öreg vagyok. Én vagyok a legboldogtalanabb ember . . . Gyermekkorában legyen mindenki gyermek, nagy korában pedig komoly ember, mert ha kikökenünk rendes életünkéből, mindig boldogtalanok leszünk. Óh, mert meg akartam előzni életem sorát, a legboldogtalanabb ember lettem! . . .

Egy szegény fiu története.

— Irta: Dánielné Lengyel Laura. —

(Folytatás.)

VII.

A hó hullott, egyre sűrűbben, egyre nagyobb pelyhekben. A hajléktalan kis vándor alakja egyre fehérebb lett. S mentől jobba ellepte a hó kopott kék ruháját, annál nehezebben ment, mintha a hulló hópelyhek csupa vasdarabok lennének.

A kis fehér fiu egyre lassabban huzza lábát. Olyan halvány, olyan szomorú az arca, hogy az utcai járó kelő emberek megállanak egy pillanatra és szánakozva néznek rá. Nem tudják, mi a baja, csak látják, hogy halvány, bánatos és nehezen huzza a lábát. Résztétlen, szomorúan néznek reá, aztán megy mindenik a maga dolga után.

Egy jószívű asszony megáll, sokáig nézi Misi, aztán egy koronát nyom a markába. Zádor Misi arcát forró vérhullám borítja el, először történt meg vele, hogy kéregetőnek nézték.

— Nem-nem, köszönöm jóságát, — dadogta a kis fiu zavartan, — de nem fogadhatom el, nem vagyok koldus.

— De a jó Isten áldjon meg kis fiam, akkor meg mit sétafikálsz ebben az itélet időben? Szedd a lábadat és menj haza szaporán.

Nekem nincs hova mennem, nekem nincs otthonom, — akarta mondani Misi, de valami

nagy benső szégyenkezés az ajkára fagyasztotta a szót. Köszönt és szó nélkül ment tovább

Amig az idegen asszony látta, csakugyan sietett, de aztán megint csak fáradtak, bágyadtak, lassuk lettek a léptei. Már alig birt vánszorogni, tagjai fáradtak, dermedtek voltak. Az éhség is kinozta, reggel óta nem evett.

Amikor észrevette, hogy figyelik, hirtelen a mellékutcákra tért, ahol kevés ember járt. Önkéntelenül a Duna felé tartott s egyszerre csak ott volt a Láncz hid előtt.

Fagyos, merev ujjait a zsebébe dugta, ott talált két krajcárt és megváltotta a hidjegyet. A Duna be volt fagyva s a kis fiu megállt egy pillanatra a hid közepén és nézte a merev, fagyos Dunát. Olyan sivár, reménytelen, sötét volt minden. Zádor Misi a saját életére gondolt és egy nagy nehéz könnycsepp hullott alá sötét szeméből.

A könnycsepp megfagyott vértelen, sápadt arcán, és Misi egyszerre azon vette észre magát, hogy remeg minden tagja. A lelke közepéig, a szive mélyéig érezte a dermesztő, fagyasztó hidegséget.

De ezért csak ment-ment előre, fájós, fagyos lábbal, remegő tagokkal, kékre, zöldre válva. Ment-ment, maga sem tudta meddig. Arra gondolt, hogy ha kibírja, haza gyalogol a falu-

jába. A vén Zsuzsinál valahogy menedéket is talál. Egyszerre csak azt látta, hogy reá szakadt a februári éjszaka és egy erdei uton van.

Riadtan nézett körül és tekintete egy villa szerü épület, diszes, kovácsolt vas kapujára tévedt. A villa kapuján nagy betükkal volt kiírva: Agoston Ferencz.

Misi egy pillanatig mereven nézte a fehér betüket. Valami homályos reménység féle fogta el a lelkét. Ezen a kapun belül rokona, édes atyafia lakik. De aztán megint reá borult a csüggedés, a kétségbeesés éjszakája. Hányszor hallotta Borsoséktól, hogy Agoston Ferencz gyűlöli rokonait és tudni sem akar róluk.

Hozzám azonban jó és barátságos volt, — gondolta a kis Misi. — Megsimogatott, pénzt adott, hogy könyvet vegyek rajta. Ha bemenék hozzá, ha el mondanám, hogy milyen szerencsétlen vagyok... A véletlen erre vezette utamat, ide a kapuja elé...

Nem — nem a véletlen vezetett ide kis Misi. Elhalt édes anyád szerető keze irányította ide fáradt lépteidet. — Az ő lelke látta szomorú bolyongásodat, látta a veszedelmet, melyben tested-lelked forgott ezen a sötét februáriusi éjszakán, ide vezetett, ide, ez áldott küszöb felé.

De csak a küszöbig, mert tovább nem bírta a kis fiu ereje. Mikor kinyújtotta kezét, hogy meghuzza a csengőt, ájultan rogyott le az utra. A hó pedig hullott tovább szakadatlanul nagy pelyhekben, belepve, eltakarva az ájult, halálra fáradt, félig már megfagyott gyermeket...

VIII.

József, az öreg szolga, kijött, hogy megvizsgálja: Jól be van-e zárva a villa kapuja. Körül nézett és egy fehér, mozdulatlan valamit látott az uton feküdni.

— Hát ez már mi? — kérdezte kíváncsian és kinyitotta a villa ajtaját. Az ajtó előtt megmozdította a fehér tömeget és elkiáltotta magát:

— Szent Habakuk segíts! hiszen ez halott gyermek!

Szaladt a verandán keresztül, egyenesen Agoston Ferenc dolgozó szobájába.

— Nagyságos uram... nagyságos uram... jaj, jaj, mindjárt megüt a guta!

— Nono öreg, talán várni fog még egy kicsit, ha szépen megkéri. Egyébként fujja ki magát és mondja meg hamar, mi a baja?

— Egy halott gyermek fekszik a villa kapuja előtt!

— Megbojondult József?

— Bizony, nagyságos uram, magam is csodálom, hogy az eszemet el nem vesztettem. Mikor hozzáértem, hideg volt. Szerencsétlenség ér bennünket, nagyságos uram, én mondom...

— Ne karatvoljon annyit, József, hanem egy-kettő, jöjjön velem! Én azt hiszem, a maga szeme káprázott, öreg.

— Hát nagyságos uram lehet, hogy a szemem káprázott, de a lábam nem szokott

káprázni. Már pedig a lábam botlott meg a holttestben. Ezer szerencse, hogy ki nem törtem a nyakamat! Sajnáltam volna, mert csak ez az egy van nagyságos uram.

Agoston Ferenc szó nélkül kezébe vett egy kézi villamos lámpát és intett a vén fecsegőnek, hogy kövesse.

József vacogó foggal, remegve követte. Az öreg rettenetesen félt a halott fiutól.

— Szent Habakuk, a szerencsétlenek már úgy sem lehet segíteni, engem pedig biztosan megüt a guta. A Borcsa lányom menyasszony s már nem fogom megérni a lakodalmát. Szent Habakuk, segíts rajtam, csak volna bátorságom, menten vissza szaladnék.

De nem volt ám, mert jól tudta, hogy Agoston Ferenczel nem lehet packázni, Azért hát a félelemtől dideregve, vacogó fogakkal bár, követte gazdáját.

Agoston Ferenc kinyitotta a nagy kaput és az utra lépett. Lehajlott a kis fiuhoz és hirtelen felkiáltott: A gyermek él!

— Dejszen akkor most támadt fel, mert az imént még tisztára halott volt a jámbor! Dejszen akkor én futok innét, mert ez biztos, hogy kísértet, nagyságos uram.

— Elég volt az ostobaságból! — kiáltott a szolgára haragosan Agoston. — Ne locsogjon fecsegjen! Itt emberi életről van szó! Vigye előttem a lámpát!

József elindult a lámpával, nyomában ment Agoston Ferenc az ájult kis Misivel. József nagyon örült, hogy nem neki kell vinni a fiut. Nem volt rossz ember, csak szörnyen babonás. Szentül meg volt győződve róla, hogy a gazdája kísértetet visz a karjában.

Agoston azonban nem sokat törődött a vén József hüledezéseivel, hanem egyenesen bevitte a kis fiut hálószobájába és csöngetett gazdasszonyának.

— Erzsók asszony vesse meg az ágyamat, addig levetkőztetjük a gyermeket.

És a kis Zádor Misi pár perc mulva ott feküdt a fehér meleg ágyon. Erzsók asszony forró teát főzött és cseppeként öntötte a mozdulatlan kis fiu szájába, aztán dörzsölni kezdte a dermedt, merev tagokat. Úgyes, bátor asszony volt, nem igen hasonlított a vén Józsefhez.

Agoston pedig a telefonhoz lépett, felhívta házi orvosát, hogy azonnal, automobilon jöjjön ki hozzá a hűvösvölgyi villájába, nagybeteg van a háznál.

IX.

Zádor Misi egy hétig feküdt nagy lázban, élet és halál között. Voltak pillanatok, mikor a doktor is csak a fejét csóválgatta és szomorúan mondta Agoston Ferencnek:

— Bizony uram, el kell készülnünk a legrosszabra. Egyébként közeli rokona a gyermek? Agoston bólintott. Az ájult kis fiu zsebében könyv, füzet, jegyzet volt, s ebből meg-

tudta, hogy a gyermeket Zádor Misinek hívják, és a Német utcai polgári iskola növendéke. Azonnal elment az iskolába és érdeklődött a fiu iránt.

Itt aztán megtudott mindent, amit csak akart. Az osztályfőnök és az igazgató ur elmondták neki, hogy milyen derék, szorgalmas, törekvő gyermek volt a kis Misi. Varga tanár ur tudatta vele, hogy a gyermek a Borsos Sándor és felesége házánál tartózkodik, de véleménye szerint, bizony, ott nincs a legjobb helyen.

– Ismerem őket, – felelt Agoston Ferenc komor hangon. – S mikor Varga tanár ur elmondta neki a Borsos Laci legujabbi gaztettét, Agoston hidegen csak azt felelte:

– Nem lep meg, semmi jót sem várhatok tőlük.

Aztán köszönt és távozott az intézetből. Mig haza felé tartott, sok minden elgondolkozott és nagy-nagy keserűség gyűlt össze a szívében.

Bizonyára kevés ember volt, ki annyira csalódott volna rokonaiban, mint Agoston

Ferenc. Eleinte nagy szeretettel és bizalommal fogadta őket, de nem kellett sok idő hozzá s már látta, hogy milyen kevésbé voltak érdemesek szeretetére és bizalmára. Szégyent és keserűséget hozott rá mindenik. S lassanként bezárta előttük szívét és ajtaját.

Rokon az utóbbi időben ugyan hiába kopogtatott a Hűvösvölgyi villa ajtaján. Ismerte már őket Agoston Ferenc mind, egytől-egyig. Elhatározta, hogy egyiket sem bocsájtja színe elé.

Mikor azon a hideg februáriusi éjszakán a kis Zádor Misi ájultan roskadt össze az ajtaja előtt, minden gondolkodás nélkül kapta ölébe és vitte be magához. Apolta, gondozta igazi emberszeretettel,

Mikor füzeteiből, könyveiből látta, hogy Zádor Mihálynak hívják, sokáig elgondolkozott.

A Zádor név nagyon ismerős volt. Egyik unoka testvére Zádor nevű emberhez ment feleségül. Többet aztán nem is hallott róla.

Ez a része a családnak sohasem zaklatta őt semmivel.

(Folytatása következik.)

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, u. p. Nagybaczon, Háromszék megye küldendő, s akkor idejében kaptok választ!

Gáspár Gyula. Ujabb verseid közt több figyelemreméltót találtam. Ezek: A kápolna, Reggel, A kis diák és Az erdő halottja, mely utóbbit a Cimborában megjelent hasonló című képhez irtál. Majd elkövetkezik a te idő is, amikor elejétől végig kifogástalan verset írsz. Ehhez, amint már irtam, szükséges, hogy a verselés szabályaival megismerkedjél. *A kis diák* már közel jár a közölhetőséghez. Az erdő halottjának utolsó strófája hangulatosan fejezi be a verset:

Az erdő csak tovább
Súg és bűg csendesen,
Vérharmat csillog a
Havas ösvényeken.

Jól indul a *Reggel* is:

Pompába kél a nap,	Piros színű felhők
Mosolyog a földre,	Úsznak át az égen,
A juhász a nyájjal	Szálldogálnak lomhán
Megy a legelőre.	A meleg napfényben.

Most csak elégedj meg ennyivel. Aztán olvasd figyelemmel a jelesebb költőket. Végül pedig, mert azt írod, hogy Molter tanár ur beszélt a mi kolozsvári találkozásunkról, mondd meg szépen a tanár urnak, hogy Elek nagyapó rettenetesen haragszik rá, mert még mindig nem irt a Cimborá-nak. A számrejtvényed jönni fog. A 40 leut kinek küldted? – **Gyöngy Láló.** Mily kedves találkozás! Unokája vagy az én kedves volt tanáromnak, a székelyudvarhelyi kollegium nyugalmazott igazgatójának. Bizony, a te édes apád, amikor Tusnádon meglátogattam nagyapádat, olyan kis fiu lehetett, mint

most te vagy. Hogy repül az idő! Az édesapád pap és III. elemibe járó fia van. Igazán jól esett öreg szívemnek, hogy gyönyörködhessem Gyöngy Lajos unokájának szépen és helyesen megírt levelében. A meghívást köszönöm. Ha Dész felé járok, bizony nem tudnám elkerülni a házatokat. De ti se kerüljétek el az én házamat, ha erre jártok! – **Csöregi Feri.** „Nagy-nagy“ örömet szerzett a könyv neked, már egyszer el is olvastad s még elolvasod, hogy meg is tanuljad. Hát, ez nagy öröm nekem is. Ha kitavaszkodik, valószínűleg ellátogatok Kolozsvárra. Előre is örvendek a megismerkedésnek. – **Kolontáry János.** Ugy-e, tanulságos a Wesselényi élete. Ha valakire, ő rá igazán ráillett a latin mondás: mens sana in corpore sano – ép testben ép lélek. Szébb, nemesítőbb példát nem lehetne állítani a magyar ifjúság elé, mint az ő nemes alakját. – **Kolontáry László.** Te is kiolvastad a könyvet s nagyon szépen találtad. No, akkor bizonyosan másodszor is olvasod, mint a bátyád. Azt kérde: Öcsike igazán olyan huncfut-e? A huncfut szó nem illik rá. Eleven vérű, játékos kedvű, de „nadselü“ gondolatait nem rossz szándékkal termeli. Aztán melegebb szívé, gyöngédebb, figyelmesebb lelkű fiu el sem képzelhető nála. Persze, a nadselü gondolatok néha balul ütnek ki rája nézvést, de hamar megvigasztalódik, mert mindig arra gondol, hogy nektek vig órát szerzett. – **Olasz Ferkó.** Figyelmebe ajánlottalak Tökmag király öfelségének s ő azt legkegyelmebben tudomásul vette. – **Péter Margit.** Jó mindakét rejtvényed s dicséretet érdemel szép és helyes írásod. Ismered-e Sipos Domokos bácsit? Ha ismered, mondd meg neki: azt üzeni Elek nagyapó, hogy „az ígéret szép szó, ha megadják, úgy jó.“ Bizonyos vagyok abban,

hogy mindjárt asztalhoz ül s egy szép történetet fog írni a Cimborának. – *Péter Géza*. Jók a te rejtvényeid is, dicséret jár ki neked is az írásodért. – *Léb Elza*. Nagy örömmel írod a levelet, mert így közelebből ismerheted meg a „kék“ mesék íróját. Az ám, van nekem egy *Kék mesekönyv* című mesekönyvem is. Sőt van *Piros, arany és ezüst* mesekönyvem is, melyekben a világ legszebb meséit írtam meg, de, fájdalom, ezek mind Pesten rekedtek. A rejtvényeket jól fejtetted meg. A kiadó bácsinak levélben is megírtam, hogy ezután ne az édesapád nevére, hanem a tiedre küldjék az újságot s egyben pótolják az 1. és 2. számot. Máskor is és mindig szívesen látom a leveleidet. – *Szappanyoss Pálma*. Bátran küldhetsz rejtvényt, szívesen fogadom. Azt meg természetesnek találom, hogy szeretnél nyerni egy szép könyvet. S képzeld: Tökmag őfelsége is természetesnek találja ezt. Nem csudálatos ez? – *Kánhán Arnold*. Szép és helyes írásod nemcsak neked válik dicséretre, de a kolozsvári unitárius kollegiumnak is. – *Rosenblüth Gizi és Irén*. Magam is azt vallom, első a lecke, aztán jön az újságolvasás, a rejtvényfejtés meg a levélírás. A rejtvényetek sorra kerül. – *Hamar Feri és Lujza*. Isten hozott „székely unokák“! Ha nem írjátok, a nevetek után akkor is tudtam volna, hogy székelyek vagytok, pedig Biharmegyében laktok, amint látom, Sőt azt is vallja nevetek, hogy háromszéki székelyek vagytok. Eltaláltam-e? – *Toth-lipcei Fabricius Agost*. Szép kerek betűs leveledben mennyi szepet és jót, öreg szívet vidámitót írsz! Örömmel tudatod, hogy te is hű olvasója vagy a Cimborának. Előre boldog vagy, ha a levélhordó hozza a te kedves újságodat. Aztán kérsz, hogy úgy szeresselek téged, mint a többi unokáimat. És azt is megírod, hogy 9 éves vagy, a IV. elemibe jársz, te vagy az első tanuló s még eddig mind kitűnő bizonyítványod volt. Hát ezen nem is csudálkozom, olvasván gondosan és helyesen írt leveledet. Megérdemled a szeretetemet. A rejtvényed is kitűnő. – *Roosz Lola*. Ha szívesen olvasod a meséimet, én meg szívesen írom azokat. Mert bizony egy sort sem írnék többet, ha egyszer azt hallanám az unokáktól: jey de unalmas meséket ír, nagyapó! – *Salamon Sándor*. Cimora megfejtésű rejtvény nem rég jelent meg. A *kis kör* és *nagy kör* rejtvénynek az a hibája, hogy Körösnek írják és nem Körösnek a várost, hol Petőfi született. A *félegyházi levélhordó* megfejtésű képrejtvény pedig régi jó ismerős. Szóval: próbálj mást. Egy kis fejtöréssel sikerül ez neked bizonyosan. – *Rosmann Sanyi és Pali*. Tévedésből Székelyszentkirályra ment *Székelyszentmihály helyett* a Cimora októbertől ujévig. Bizony akkor a kiadó bácsi mind elküldi nektek ezeket a számokat Székelyszentmihályra. Na, lesz majd olvasnivalótok. Képelem, mennyire szeretitek a jó nagymamát, aki számotokra a Cimborát megrendelte. – *Tőkés Józsika*. Neked is megrendelték a „gyermekkedves újságát“ s nagy érdeklődéssel olvasod a szép meséket, történeteket és fejtegeted a rejtvényeket. Ezután, ha átutazom a málnási állomáson, reád fogok gondolni: ihol, itt lakik Tőkés Józsika, vajjon mit csinál? Bizonyosan a Cimborát olvasgatja. – *Kubinyi Elemér*. Hiszen, ha csak ennyi a kívánságod, „legujabb“ unokám, hogy minden számba tegyek egy-két mesét, ez ugyan könnyen teljesül, mert minden számban van nem egy, de több mese is. Annak

igen örvendek, hogy máris nagyon szereted a Cimborát s örömmel és szorgalmasan olvasod. – *Dunky Laci*. Második elemista létedre szépen és helyesen írsz, s tán magad sem tudod, kedves levelet írtál. Azt írod, hogy neked is van egy Öcsikéd, aki három hónapos, s „neki is vannak nadselü gondolatai, mert álmában is nevet.“ Bizonyos, hogy a te Öcsikéd ilyenkor az angyalokkal játszik s játékközben támadnak azok a meg-megnevettető nadselü gondolatok. – *Grosz testvérek*. Ugy tudom, hogy még kaphatók a Cimora mult évfolyamának összes számai. Forduljatak ezért a kiadóhivatalhoz. Valószínű, hogy a forgalmi zavarok miatt kaptátok rendetlenül az újságot. Rejtvényeitekből kettőt közlök. – *Tözsér Károly*. „Sok a tanulnivaló.“ Majd minden unokám ezt írja. Bizony, ma sokat, sokkal többet kell tanulnotok, mint amikor én kisdiaák voltam. Sőt szorgalmasabban is kell tanulni ma minden gyermeknek, mint az én időmben. De ha ma megtanultad a leckédet, helyesen teszed, hogy rejtvényfejtéssel foglalkozol, mert ez üdítő s egyben elméleti foglalkozás is. – *Kardos István és Tibor*. Örvendek, hogy áll még a nagyszalontai csonka torony, az írásotokkal azonban nem vagyok megelégedve. Gyorsan, hevenyészve írtok s e miatt alig tudok eligazodni a rejtvényeiteken. Inkább kevés rejtvényt csináljatok, de azt jó gondosan és tisztán írjátok le, mert nagyapónak nincs ideje arra, hogy újra írja. A kiadó bácsi megírja a mult évi hátrálékot.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvény.

Beküldte Bulbuk Hugó.

Cs i i 'sz t' már
 i i n to

Betűrejtvény.

Beküldte Péter Géza.

tor
—
k
—
v
—

Számrejtvény.

Beküldte Péter Margit.

- 7, 6, 12, 8, 5, 6. Zöldség.
10, 13, 16, 18. Csinost így is mondják.
14, 15, 20, 13. Ha csirkét ölsz, elvágod.
9, 19, 17. Orvosi kötözőszer.
1, 2, 3, 4, 6. Nagy folyó neve.
11. Magánhangzó.
1–20. Közmondás.

A CIMBORA kiadásában

öt kötet gyermekmese és ifjusági olvasmány

JELENT MEG!

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék	L. 25.
Benedek Elek:	Hires erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Körösi Csoma S.)	L. 18.
Balázs Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25.
Monoki Sándor:	Tündérmese	L. 12.
Benedek Elek:	Ösike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata	L. 35.

A Cimbora előfizetőinek

minden kötetnél 25 százalék engedményt adunk.

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék.	L. 25 helyett L. 18'75
Benedek Elek:	Hires erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Körösi Csoma Sándor.)	L. 18 helyett L. 13'50
Balázs Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25 helyett L. 18'75
Monoki Sándor:	Tündérmese.	L. 12 helyett L. 9.—
Benedek Elek:	Ösike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata.	L. 35 helyett L. 26'25

A könyveket rendeljétek meg a Cimbora kiadóhivatalától, Szatmárról, amely azokat részletekre azonnal és utánvét mellett megküldi.

Valódi békeminőségű aszbeszt fedő

PALA

kapható igen jutányosan SCHWARTZ TESTVÉREKNÉL, Strada Décebal (Kölcsey-u.) 37. szám. Kész fedéseket helyben és vidéken vállalunk!!

Sok millió ember és gyermek csak

BATA

cipőt hord, mert egy pár BATA cipő két pár más cipőt pótol!!!

! Bata, Sighet, Főtér 21. !

Gyapjú-, selyem-, pamukelmét, fonalat, szőrmét fest és tisztít a

„Kristály“

gőzmosó és kelmefestőgyár (C.U.). Telefon 500.

Póstacsomagok pontosan szállítanak! — Kereskedőknek tömegárúknál árkedvezmény! — Képviseletek vidéki városba kerestetnek!

A Cimbora

előfizetéseket felvesz Erdély minden könyvkereskedője!

Hires erdélyi magyarok

A két Wesselényi, Körösi Csoma Sándor

●●● IRTA: BENEDEK ELEK. ●●●
Csinos kemény kötésben ára 18 Lei.
A Cimbora előfizetőinek 13 Lei 50 b.
Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

SENKI TAMÁS TÖRTÉNETE és még egyéb mesék

IRTA: KERTÉSZ MIHÁLY.

Csinos kemény kötésben ára 25 Lei.

A Cimborá előfizetőinek 18 Lei 75 bani.

Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

A Cimborá azt üzeni:

Ha finom
cukorkát
akartok:

kérjétek Melissát

Eredeti Wolfner

gépszijak

minden méretben

kaphatók

BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.

A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takarékbetét állomány 45 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:

Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.

Fiuk! Lányok!

**A Cimborát
olvassátok,
szeressétek,
terjesszétek!**

Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimborá kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.

A lap egy negyedévre negyven leuért jár.

Kiadó a Szabad... Fele... Kereskedő: Dénes Sándor.
A szerkesztő... Nyomnyomda és Lapkiadó r.-t, Szatmár.
...zó levelek, rejtvény megfejtések és
...ok Benedek Elek címére, Kisbacson,
...n, Háromszék-m. küldendő.